

izhaja trikrat na teden, in sicer v torek, četrtek in soboto ob 4. uri popoldne ter stane po pošti vsakega meseca ali v Gorici na dom pošiljana: vse leto 15 K 3/4 10 " 1/2 5 "

Posamične številke stanejo 10 vin.

"SOČA" ima naslednje izredne priloge: Območje "Kafipot po Goriskem in Gradiškanskem" in "Kafipot po ljubljani in kranjskih mestih", dalje dva letna "Vozni red železnic, parnikov in poštne" ter mesečno prilogo "Slovenski Tehnik".

Naročnino sprejema upravnništvo v Gosposki ulici št. 7 I. nadstr. v Goriski Tiskarni. A. Gabršček. Naročila brez dopolnjenega naročilnice se ne oziramo. Glasila in poslanice se računijo po Petit-vrstah če 1-krat 16 v, 2-krat 14 v, 3-krat 12 v vsaka vrsta. Večkrat po dogodbi. Večje črke po prostoru. — Reklame in spisi v uredniškem delu 30 v vrsta. Za vse v vsebino oglasov odklanjamo vsako odgovornost.

SOČA

»Vse za narod, svobodo in napredek!« Dr. K. Lavrič

Uredništvo

se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nadstr. Z urednikom je mogoče govoriti vsak dan od 8. do 12. dopoldne ter od 2. do 5. popoldne; ob nedeljah in praznikih od 9. do 12. dopoldne. Upravnništvo se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v I. nadstr. na levo v tiskarni.

Naročnino in oglase je plačati loco Gorica. Dopisi naj se pošiljajo le uredništvu.

Naročnina, reklamacije in druge reči, katere ne spadajo v delokrog uredništva, naj se pošiljajo le upravnisti.

"PRIMOREC" izhaja vsako tiso od »Soče« vsa petek in stane vse leto 3 K ali gl. 100.

»Soča« in »Primorec« se prodajata v Gorici v naših knjigarnah in toh-le tobakarnah: Schwarz v Šolski ul., Jellersitz v Nunski ul., Ter. Leban na tekališču Jos Verdi, Peter Krobelj v Kapucinski ulici, I. Bajt v pokopališni ulici, I. Matussi v ulici Formica, I. Hovaňsk. v Korenski ulici št. 22; v Trstu v tobakarni Lavrenčič na trgu della Caserma.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

— Telefon št. 83. —

»Gor. Tiskarna« A. Gabršček (odgov. J. Fabčič) tiska in zal.

Agropodarska in socijalno-politična akcija vlade za Primorsko.

(Dalje.)

Sadjarstva, vrtnarstvo, svilodstvo.

Deželni odbor je začel pridelovati v deželni drevesnici na zemljišču poljedelske kolonije deželne narisnice sadna drevesa v svrhu pridelovanja sadjarstva v raznih delih dežele. Gojenje murv, svilodstvo, intenzivno pridelovanje vrtnin (katere bi nadomeščale intenzivno pridelovanje žita, ker se prvo bolj izplača), so istotako predmet proučevanja deželnih kmetijskih organov; razen tega je treba omeniti tudi kmetijski pouk, ki se je posposnovil vsled najnovejšega deželnozbornskega sklepa v zimsko kmetijsko šolo in v poletni sezonski kmetijski pouk, ki se združuje s posamičnimi polji.

Čim višje denarne podpore podela vlada prej omenjene inicijative deželnega odbora, tem popolnejši in tem večji bodo učinki, ki bodo imele iste na kmetijsvo in na blaginjo kmetijskega prebivalstva in dežele v obče.

Pogozdovanja.

Uspehi, ki jih je dosegla do sedaj zaščitna komisija za pogozdovanje Krasa na kraških tleh in na gradeških peščinah, bi morali izpodbuditi visoko vlado, da zviša državno podporo za pogozdovanje Krasa in da določi izdatno podporo za nadaljna pogozdovanja gradeških peščin, s čemur bi se ohranili avstrijski laguni, krasota in naravna okrasba pred morskimi valovi.

Umestno bi bilo, da bi se pogozdili nekateri rek po ureditvi vodnih tokov z vrbami.

Ureditve vodnih tokov.

Zadnja posebna važnost je ureditev cele mreže rek in hudournikov, kakor n. pr. Soče, Tera, Idrije, Talja, Tiel-a, Colatore morto, Reke, Kozbanjšček-a, Vipave in njenih pritokov Lokavšček-a, Grajšček-a, Renč-a, Vrtniške, Lijak-a, nadalje Kamni a Draganjšček-a, Špaska, Branice itd.

Glede mnogih označenih ureditev so se že dovršila skladna pogajanja, glede drugih pa ista še pendenta.

Kar se tiče ureditve Soče in Tera, se pričakuje od jeseni preteklega leta obhod v razpravljanje splošnega načrta.

Velikega pomena bi bilo za našo deželo, ako bi se izvršitev vseh omenjenih del pospešila. Ako bi se ureditvena dela zaporedoma izvrševala, stala bi ista manj in bi bila bolj uspešna, dotim so ta dela vsled nepristanih prekinjenj, deloma porušena, deloma poškodovana vsled velike vodne sile; s tako ureditvijo, ki se tolikrat prekine, se zapravlja čas, se znatno prekoračijo proračuni in kar ni najzgodnje, ljudje, bi imeli od uravnane ga vodnega toka koristi, a čakajo na te zaman.

Nadalje, ako bi se označeni vodni toki razpravnavali zaporedoma ali po več skupaj, dobi bi vsled vremenskih nezdob obubožano prebivalstvo delo in s tem realno pomoč in beda bi se na lep način odvrnila.

To bi se dalo lahko izvršiti, kajti za vsa ureditvena dela, glede katerih so se dosegla pogajanja, so na razpologo prispevki, ki so jih podelili visoki erar, dežela in interesentje.

Cestne naprave.

Tudi kar se tiče cestnih zvez, bi bila uspešna pomoč visoke c. kr. vlade umestna. V naši deželi so ceste, na katerih je velik meddeželni ali mednarodni promet, kakor n. pr. na cesti, ki vodi iz Kranjskega skozi Rihemberk, Šempeter, Gorico, Krmin do

italijanske meje; na cesti, ki vodi od Rebka (pri Sv. Križu) čez Kras na Prosek in v Trst; na cesti po trentski dolini itd.

Troske za vzdrževanje teh cest prenašajo dotični cestni odbori, da celo deželni zbor, vsled česar bi bilo pravično, da bi se uvrstile označene in slične ceste med državne, kajti to zahteva njihov značaj meddeželnih in mednarodnih zvez.

Pendenten je načrt ceste Dobrovo-Števerjan-Vipolže, s katere izvršitev bi se razvila v Brdih (t. j. v najrodovitnejšem kraju naše monarhije) trgovina (zlasti z grozdem in sadjem), ki je sedaj v tem kraju radi pomanjkanja cest nemogoča.

Deželni zbor se je ponovno bavil s tem načrtom in je pripravljen, prispevati za izvršitev istega z izdatno podporo. Toda, izvršitev dela je nemogoča, dokler ne sprejme država pokritja primerne obroka proračunjene potrebitine, kateri bi odgovarjal njenim znatnim sredstvom, s kojimi razpolaga, in važnosti ceste v stratežičnem pogledu.

Nadalje je treba zgraditi še druge skladovne in občinske ceste, kajti dobre cestne zveze so neobhodno potrebne za razvoj kmetijstva. Toda, sredstva iz deželne znega zaloga in občinska sredstva niti zdaleka ne zadostujejo v kritje potrebitnih stroškov za zgradbo cest in nujno je potrebno, da priskoči vlada z izdatno državno podporo na pomoč. (Pride še.)

DOPISI.

Iz ajdouskega okraja.

Iz Rihemberga. — (Nekaj odgovora.) — Izzivan ter prisiljen po dopisu v »Gorici« št. 71., kateri dopis je sestavil g. Josip Štrancar, župnik v Rihembergu, izjavljam takoj v začetku, da je ono cikanje od »prvega do zadnjega stavka« gola laž, »da bljuvanje v listih proti meni (t. j. g. Štrancarju) prihaja večinoma iz peres tuk. učiteljstva«.

V obrambo tega učiteljstva dolžan sem javnosti pojasniti, da tolče g. dopisnik v svojem dopisu brez najmanjega povoda kar po vseh treh učiteljskih osebah v Rihembergu — pojem »tuk. učiteljstvo« pomenja to — misleč, da pri tem udrihanju vsaj jednega zadene, tudi če ostala dva po nedolžnem ob tem sumničenju trpita! Ni doigo časa, kar je neki drugi dopisnik iz Rihemberga tudi sumnil tuk. učiteljstvo redi nekega dopisa v »Soči«, a pozneje ustno priznal, da se je zmotil.

Pa recimo, da bi bila jaz in g. učitelj Bric kriva vsem tem razmeram rihemberškim — pred nama je vladal v Rihembergu menda najlepši mir in red, bilo je bojda kakor v deveti deželi, kjer se cedi med in mleko — vprašal bi samo, v koliko je kriva pri tem gdč. učiteljica S., saj pač spada tudi ona v krog »tuk. učiteljstva«.

Da se izognemo vsakemu nesporazumljenju v tem oziru, nasvetoval bi vsem sedanjim in bodočim rihemberškim dopisnikom listov »Gorice« in »Primorskega lista«, da v bodoče natančno precizirajo pojem »tuk. učiteljstvo« ter izrecno navedó ime onega izmed tega učiteljstva, nad katerim bi se jim zljubilo zajahati, posebno pa v slučajih, če se ima »za to trditve tudi pismene dokaze«, kakor trdi v svojem dopisu g. Štrancar. Ker torej ne vem, katerega izmed »tuk. učiteljstva« misli g. dopisnik, dolžnost mi je kljub temu kot sedanjemu voditelju, odgovoriti na vsa ona sumničenja, katerih kar mrgoli v »Gorici« ter se omejiti v tem odgovoru zgolj na svojo osebo«.

Pozivlje se pa g. dopisnika, ki ima »pismene dokaze«, naj pride z istimi na dan, posebno pa naj navede vse one dopise, ki bi potekali izpod mojega peresa. A slavno uredništvo »Soče« naprošam, da se izjavi, če sem li jaz v kaki dotiki z dopisi, o katerih misli g. dopisnik, da prihajajo »večinoma iz peres tuk. učiteljstva«. (Izjavljam, da ni g. Plesničar prav v nobeni zvezi z omenjenimi dopisi. Uredništvo.)

Ne morem si misliti večje drznosti nego so neosnovana sumničenja. Tako postopanje se samo obsoja!

Vprašam: Kdo je pa pošiljal »Soči« prejšnja leta iz Rihemberga dopise, katerih vsebina je bila včasih dokaj tolstá, mami tudi tukajšnje učiteljstvo?! Iz Štanjela je bilo letos v »Soči« tudi par dopisov; mami je postavilo te tudi tukajšnje učiteljstvo?!

Nikoli nisem imel namena, spuščati se v javnosti v kakršnokoli polemiko s tem ali onim, a najmanj z g. dopisnikom iz Rihemberga v št. 71 »Gorice«. A napadenim se je treba braniti! Nismo tako strahopetni, da bi koj po prvem puku vrgli puško v koruzo!

Pa sezimo malo nazaj. G. dopisnika prosim, da bi v duhu oživil dogodke, ki so se doigrali na dan ožje volitve v volilni dvorani v Rihembergu. Po prešetju glasovnic mi g. dopisnik kot ud volilne komisije v nekem sporeku brez vsakega povoda reče in sicer doslovno: »Sicer pa se bomo še bili!« Ponaavljam, da brez vsakega povoda od moje strani, morda vsled česa drugega. Izid ožje volitve v Rihembergu je končal za Laharnarja — dasi je bil še vedno za kakih 20 glasov v večini — z večjim ali manjim porazom! Da pridobi Štrekelj 50 glasov tekem 10 dni več od prvih volitev, a Laharnar 4 manj, tega ni nihče pričakoval. Ne rečem dvakrat, da je bil ta rezultat povod napovedi boja g. dopisnika proti meni, katera napoved pa ni s tako silo učinkovala name, kot si je morda napovedovalec takrat mislil. Sem torej li jaz kriv gori omenjenemu izidu volitev?!

Nekateri udje volilne komisije te napovedi boja menda niso slišali, ker so bili pri oknu, a vse druge kličem za pričo, ki dokažejo, na kak način pride človek v navskrižje z osebo, ki recimo ni nazorov kot jih ta slednja ima! »Če ne z lepa, pa z grda«, bi naj bilo geslo današnji slovenski politiki? Ali bi ne bil to navaden atentat na človekovo prosto voljo in njegovo razsodnost?!

Napadlo se je pri tej priliki tudi g. Franceta Pavličo, brata g. župana, češ, da vaški otroci, posebno njegov otrok, g. dopisnika ne puste pri miru na poti skozi Vas ali na postajo.

Med vaškimi otroki in med izidom volitev po mojem mnenju ni psihične zveze, in vendar se je s tem prišlo na tapet v dvorani, torej v kraju, kjer je bilo tako postopanje pač najmanj na mestu.

Na 23. maja t. l. je napovedal torej g. dopisnik boj meni — g. Bric itak ni bil več v milosti — recte napovedal se je boj »tuk. učiteljstvu«.

Kljubu vsemu temu nisem hotel jaz vrtati nemilo za nedrago, nisem hotel začeti prepira, ker se mi je stvar zdela preabderitska.

Požrl sem kost ter molčal! Nič čudnega, če so začele padati svinčenke na »tuk. učiteljstvo« v št. 71. »Gorice«, saj je bil boj napovedan že pred 3 meseci! Čudno le to, da se je toliko časa čakalo na prvi strel!

Najlepše pri vsem tem boju je pač to, da napadalec skuša prepričati svet, češ, glejte, »bljuvanje v listih proti meni prihaja veči-

noma iz peres »tuk. učiteljstva« prav po pogovoru: »Rečem ti, da mi ne porečeš!«

Drzno je dalje vprašanje c. kr. okr. šol. svetu, »je-li ste zato poslali v rihemberško občino učiteljstvo (zopet vsi trije?), da hajska po listih ljudstvo proti župniku« itd. Od g. Štrancarja bi bilo želeto, da ve, čemu je učiteljstvo. Radoveden sem, kaj bi rekel, če bi stavil jaz tako proti-vprašanje! Nisem pa tako drzen, da bi se vtikal v »strogo dolžnostno stanovske ukrepe župnikove«. V »strogo dolžnostne stanovske ukrepe župnikove« se tuk. učiteljstvo ni nikoli vtikalo in se tudi ne bo, ker tam nima posla. Glede tega stoji podpisani vedno na tem »talističu in bi vsako tako vtikanje svojega učiteljstva naravnost prepovedal.

Največje očitanje pa je, če pravi g. dopisnik, da spravlja učiteljstvo šol. otroke »v nezaupanje in spor do župnika«. G. dopisnik! Tu pa zahtevam dokazov za svojo osebo! Trditve je pregovorostna! Naj bi torej mi spravljali otroke do veroučitelja v nezaupanje (o sporu niti ne govorim, ker je preslano!) Spor med učiteljem in otroki (?), tega nikoli in nikjer, preveč smo si v svesti onega svetopisemskega izreka: »Kdor pa enega teh malih pohujša« itd. Zaupanje do otrok si je treba pridobiti, a ne zahtevati!

Kje in kedaj se pa jaz shajam z ljudstvom, da se dela oni namišljeni spor, o tem bi tudi želel pojasniti. Podpisani štejem sebi za velik pogrešek, da še celo premalo zahajam med to ljudstvo. Če pa zahajam k tej ali oni osebi, o tem pa si ne pustim diktirati od nobenega, pa naj bo to v Rihembergu komu po volji, ali ne!

Toliko od moje strani v odgovor! Upam, da prizadeti tudi pošteno odgovoró. Potrebno je, da se pojmi razbistrijo! Vodi nas načelo: Vsak naj se drži svojega najboljšega prepričanja; prvi smo, ki dvignemo svoj glas, da bi se komu hotelo vsiliti, da misli z drugo glavo! Pavel Plesničar.

Iz sežanskega okraja.

Iz Tomaja. — (Vedno učitelj Kenda.) — Marsikaj se je že čitalo in slišalo o našem učitelju Kendi, mnogo se pa še skriva v zakotjih za kulisami. Toda na dan. Kar ta Kenda že počenja, presega pa res že vse meje dostojnosti; to je že odveč. Da bo slika o tem človeku še popolnejša, sporočamo javnosti, kaj počenja zopet ta Kenda. Kmalu, ko je Laharnar tako nesrečno zdrnil na trdih kraških tleh, je hotel predsednik Kenda pri izrednem obč. zboru pevsk-bralnega društva, naj se izvoli g. Laharnarja za častnega uca tega društva. Seveda vsi razun Kende, kar jih je stalo ali sedelo, ne vedo, kaj pomeni »častno udstvo«, in tako je bil ob splošnem in velikem molku sprejet predsednikom nujni predlog. In danes vidimo že priromano diploma, vidimo, koliko ta »špas« stane.

Sedaj pa na vse grlo vprašamo Kenda in še koga družega: kake zasluge pa si je iztekel g. Laharnar za tomajsko pevskobralno društvo? Povejte le najmanjšo zaslugo, katero ima za društvo in potem mirno izročite ne ene, ampak tri diplome. Če se izvolijo koga za častnega uda ali občana, mami imeti oni precejšnjih zaslug, bodisi že v tem ali onem oziru. A kake zasluge ima g. Laharnar za društvo, živ krst ne ve. Saj še poznamo ga ne, in tudi on gotovo ne ve, da eksistira sploh kako pevsko-bralno društvo v Tomaju.

Tu se vidi v prvi vrsti despotizem predsednika Kende, njegovo nadutost in častiljelnost. Kako lepo, kaj ne, Kenda, bi se

bliskal tvoj podpis na omenjeni diplomi po Bukovinskih tleh, to je tvoj prvi namen častilnosti. To je že višek kaprice in nekako v zasmeh g. Laharnarju. Kaj poretče g. Laharnar k temu, smo jako radovedni. Vsekakor je to smešno, naj si ima pa Kenda pri tem razne in različne egoistične namere in namene. Samo, da gre in kaže njemu prav, pa bašta, saj plača društvo v njegove zvite ali nam dobro znane namene.

Kenda, Kenda, pa malo več pameti in soli, pa ne samo to, kar ti srce želi.

Ne vem, ali naj se človek temu smeja, naj se jezi, ali naj obžaluje tako neumnost. Če imaš pri tem, g. Kenda, kake posebne cilje, ne zlorablaj „nedolžnega“ društva; če se hočeš s tem komu prikupiti in si pridobiti ugledno mesto, naj ti ne služi društvo v take sebične nakane.

Vsem pa nam je žal, da se gosp. Laharnarja tako po nemarnem imenuje, smeši in vlačijo po saboparnih in zadublih zborovalnih prostorih, kar vemo in smo vsi trdno prepričani, da je to jako neljubo njegovim sorodnikom, tembolj pa mora biti njemu samemu.

Čas, sveti čas je že, da se neha s takimi neslanostimi, katerim se mora smejati ves svet in obžalovati fabrikanta teh rečij, našega Kendo.

Čas je tudi, da pride enkrat račun veselice sv. Petra na dan, in da se ga obesi ysem na ogled na pristojno mesto. V teku dveh mesecev je pač vendar že čas. Zato se odločno zahteva, da vidimo vendar že enkrat svojo izgubo, eventualno dobiček. Tretjič: Naš predsednik Kenda piše vedno: „Simon Gregorčič“ društvo, a mi nič ne vemo, so li že društvena pravila potrjena, ali kaj. Zahtevamo, odločno zahtevamo, da je vendar konec takemu samovlastnemu postopanju predsednika. Društvenik.

Iz goriške okolice.

V Brdih, 1. septembra. — Danes, dne 1. t. m. okoli 6. ure zjutraj je treščilo med gromenjem v poslopje Ivana Cepiča iz Vedrijana, vsled česar je nastal ogenj in uničil celo poslopje s hlevom in senikom vred. Rešiti ni bilo možno, razun otrok in živine, ničesar. Hišna gospodinja je stala v tem trenutku z malim detetom v naročju v veži. Otrok, ki ga je mati v naročju držala, je postal nezavesten, drugega otroka je bilo komaj mogoče rešiti, ker je spal blizu kraja, kjer je treščilo in ogenj nastal. Pridni domačini, katerim so prišli pa tudi iz Višnjevika in Krasnega v pomoč, so pod vodstvom c. kr. orožništva iz Kojškega, ki je koj na lice kraja prihitelo, ogenj omejili, same na omenjeno poslopje. Škode je približno 8000 K. Poškodovanec je bil baje zavarovan za 7400 K.

Iz komenskega okraja.

Velika suša je letos zadela naš Kras. Vodnjake je izpraznila tako, da je le še neznančno število posestnikov, ki imajo še vodo doma. Vsi ostali morajo daleč po njo z vozovi. Sena in drugega pridelka bo jako malo. Zadolževanju kmetijskih posestnikov so torej zopet vrata na stečaj odprta, ako ne poseže vmes država z izdatno pomočjo. Klerikalci izrabljajo to dejstvo, da pravijo, da je kriva te nesreče izvolitev poslanca Štreklja. No, mi lahko rečemo, da so naravni zakoni povsod enaki, in da se tudi klerikalnim Furlanom ter Doberdobcem in Devincem, ki so volili Bagatta, nič boljše ne godi, ker tudi tam pritiska suša in nič bolje se ne godi tudi onim volilcem goriške okolice, ki so volili Fona, a so vseeno od suše prizadeti. Lahko pa rečemo tudi, da se v očigled te suše in drugih nezgod noben naš poslanec ni toliko potrudil za svoje volilce, kot naš Štreklj. Akcija za nakupavanje sena in uničevanje škodljivih kobilic, kakor tudi za podpore vsled suše oškodovanim kmetom priča dovolj jasno o tem.

Dne 1. t. m. se praznuje v Svetem god sv. Tihha. Vsako leto se je v tamošnji starodavni romarski cerkvi vršila slovesna maša in prihitelo je tja obilo ljudstva iz bližnjih in tudi daljnih krajev. Sejm na ta dan je eden najbolj znanih na Krasu. Seveda je na tak dan popoldne tudi ples v Svetem. Letos je sicer ljudstvo tudi praznovalo ta dan po stari navadi. Oni pa, ki je opustil svoje sodelovanje pri tem prazniku, bil je naš prečastiti novi g. dekan, ki je, sklicuje se na sušo, zaradi plesa odpovedal mašo. Ljudstvo v Svetem, ki je dajalo vedno največji kontingent klerikalcem v komenski občini, je

jako ogorčeno vsled tega. Cerkev je bila vseeno odprta in sta dve sveči goreli pred oltarjem; ljudstvo pa je v svojih pogovorih zmajalo z glavo nad odredbo novega dekana, ki je dosedaj veljal še kot nekoliko strpen duhovnik. Katoliški stvari to gotovo ne bo koristilo.

Nekaj malo dežja nas je pozdravilo na jutro te nedelje, in upati je, da pride v kratkem do deževnega vremena, ki ga vse ljudstvo tako željno pričakuje. Grmelo in treskalo je pri tem tudi, in v Gorjanskem je ravno med mašo strela udarila med v cerkvi zbrano ljudstvo ter ubila 21 letno dekle Rozalijo Petelin, več drugih pa je padlo v nezavest.

Znano je, da se v Timavu zbira voda s Krasa. Na nekaterih krajih trdijo, da slišijo globoko pod zemljo šumenje te reke.

V Brestovici, ki leži 37 m nad morjem, so pred kakimi 40 ali več leti izkopali kakih 30 m globoko prostorno jamo in kakor pravijo, se je ta jama napolnjevala z dobro pitno vodo iz tal, najbrže od Timava. Nekaj časa sem pa je voda skoraj izginila in se nahaja sploh ta jama v zanemarjenem stanju. Ako bi se skopalo še dalje do morske višine, bi se najbrže prišlo do dobre vode in Brestovčani, ki silno trpe ob suši, bi prišli do stalnega vodnjaka, ako bi se ta jama lepo obzidala. Pa tudi, ako bi se ne našlo vode, bi imeli lahko tako prostran vodnjak za deževnico, da bi vode nikdar ne zmanjkalo. Stvar bi bila upoštevanja vredna od mero-dajnih krogov.

Iz kobariškega okraja.

„Windische Bagage“ (Kobarid, 30./8. 1907.) — Dne 25. t. m. se je vršila na dvorišču g. Alberta Mašera veselica, ki so jo priredili kobariški dijaki v blag namen za Pagliaruzzijev spomenik.

Slučajno je prišel iz Celovca v petek poprej cel regiment, ki se je nastanil po vseh praznih prostorih, ki so jim jih mogli dati Kobaridci na razpolago. Tako je sprejel tudi omenjeni gostilničar 11. kompanijo v svoje prostore, nahajajoče se na dvorišču, kjer se je imela vršiti veselica. Stotnik te kompanije je med vojaštvom zelo neprijubljivi Otto Schreyer, zagrizen Nemeč. Ta obriti gospod se je začel spodtkati nad pripravami za dijaško veselico. Zahteval je celo, da naj se odpravi oder in plesišče z dvorišča, češ, da nima njegovo moštvo dovolj prostora in da se bo motilo v sladkem spanju. Najhujše je, da se je drznil ta Nemeč žaliti na slovenski tleh prireditelje veselice in celi slovenski narod s tako žaljivimi izrazi: „Die windische Bagage hat eine dram. Vorstellung dahier, ich kann Euch nicht verbieten, an derselben teilzunehmen (vojaška spalnica je pri dvorišču), doch verbiete ich euch dazuzugehen.“ In te žaljivke je izustil pred celo kompanijo, v kateri se nahajajo tudi Slovenci, ki so povedali na veliko ogorčenost prebivalcev ta-le dogodljaj nekaterim osebam.

In ravno oni, človekoljublja prešinjeni gospodje so priredil ravno na ta večer, v kljub prošnji dijakov, naj to opustijo, koncert na vrtu omenjenega gostilničarja ter tako motili igralce in ljudsto. (Ta godba seveda ni motila vojakov v njihovem spanju, kaj ne, g. stotnik.)

Seveda je raditega narodni čut Kobaridcev užaljen ter bodo zahtevali za to žalitev zadoščenja na katerikoli način. Bili so časi, ko so nas teptali, a minuli so!

Pozor!

Samo „Templer“ in „Styria“ vrelec sta kot rogaška kislava voda postavno zavarovana. Vsi drugi izdelki, ki nosijo znak „Templer“ ali „Styria“ vrelec ter so kot „Roitscher“ v prometu naj se zavrnejo.

Deželno oskrbništvu vrelec v Rogaški Slatini.

Domače in razne novice.

V pokoj je stopil deželnosodni svetnik v Gorici Rihard Zörrer. — Posveti se odvetništvu.

„Windische Bagage!“ — Škandal, da mu ga ni kmalu para, se je dogodil v Kobaridu. C. in kr. avstrijski stotnik se je drznil vrle Kobaridce zmerjati z „windische Bagage“. To je tako skrajno žaljivo, tako infamno, da mora slediti tej brezmejni žalitvi primeren odgovor. Mislimo, da si je županstvo v Kobaridu v svesti, da mora storiti primerne korake proti tako rezki razžalitvi obmejnega slovenskega ljudstva. Bagage, sodrga, nekaj, kar se vrže

proč, izvržek torej so naši Kobaridci po modri glavi nemškega avstrijskega stotnika! Kobarid je lep, ugleden trg, prebivalstvo upoštevano, čvrst, čil, nadarjen rod probiva tam gori ob meji. Dijaška mladež čisla svojega rojaka pesnika Krilana, in mu hoče preskrbeti primeren viden spomin v rojstnem kraju. Pač hvale vredno! Vsakdo mora le simpatije gojiti do mladine, katera spoštuje svoje pesnike. Tako mladina je kaj vredna — ali avstrijski stotnik, katerega je vsoda zanesla na mejo, zmerja to našo slovensko mladino z „windische Bagage“. To je skrajnost! Kako se more tako spozabiti kak stotnik, tega ne umejemo. Kako more tako strupeno razžaliti ljudi, med katere je prišel in katerih niti pobljže ne pozna? Ali pa vlada v častništvu sploh tak duh proti Slovincem, in še posebej proti obmejnim Slovincem? Proti Slovincem, ki so krvaveli po raznih bojnih poljanah, kateri so navadno klicani prvi, kadar treba prelivati kri? Ti Slovenci, ti vrli vojščaki, naj bi bili „windische Bagage“? O, takrat, kadar se čuje sovražnika bojni glas, ko zavzviha tuji top po avstrijski zemlji, takrat poznajo dobro to „windische Bagage“. Ali takrat spravijo svoje psovke, katere izlivajo v miru na nas, takrat so polni občudovanja slovenske moči, takrat se nam laskajo, takrat nam obljublajo, ali le obljublajo, takrat smo dobri in prvi... Ko potihnejo trombe, pa poje zopet psovka na psovko po slovenskem hrbtu, zopet smo zadnji, in nemški stotniki pljujejo na nas z „windische Bagage“. Taka je resnica. S to resnico računajmo. Slovesno vzdigamo glas protesta proti tako nesramni žalitvi slovenskega naroda, kakoršno je zagrešil nemški stotnik v Kobaridu. Tak človek bi ne smel niti trenotek več ostati na slovenski zemlji. Če bi kak stotnik Nemeč tako hudo razžalil, tedaj bi ga oni pognali iz svoje srede, ker bi mu ne dali ne strehe ne jedi. Kjerkoli bi prišel med nje, bi mu obrnili hrbet, rekoč: Za vas nimamo nič...

V prvi vrsti je poklicano županstvo v Kobaridu, da stori energične korake proti razžalitvi kobariškega trga, proti infamni žalitvi kobariških domačinov, in še posebej mladine, ki je priredila lepo domačo slavnost. Na noge, protest proti nemški infamiji! Proč z nesramnimi tujci!

Kam sli „krščansko misleče učiteljstvo?“ — To naše ljubo „krščansko misleče učiteljstvo“ ni pod klerikalnim vplivom v to, da nastojijo za šolo zopet srednjeveški časi. Šola naj gre nazaj, namesto naprej, učitelj naj bo zopet mežnar. Silijo naravnost v tirolske razmere. Na Tirolskem imajo deželni šolski zakon, po katerem so učitelji vezani na mežnarsko službo. Učitelj na Tirolskem pometca cerkev, priziga sveče, oblači gospoda nunca, nabira v mošnjo denar po cerkvi, spremlja gospoda nunca, ko gre obhajati, zvoni, igra na orglje, streže pri krstu, pri poroki, pri pogrebu itd. Tak je na Tirolskem v prosvitljeni Avstriji v XX. stoletju učitelj, pionir prosvete! Tirolska pa je ideal vseh klerikalcev vseh narodov. In če bi šlo po želji klerikalcev pri nas, bi nastale kmalu take razmere kakor na Tirolskem. Učitelj-mežnar na Tirolskem datira iz konkordatskih časov. Mežnarstvo učitelja pa je potrdil tirolski deželni šolski zakon v letu 1904, torej pred par leti. Če bi šlo po željah klerikalcev pri nas, bi v prihodnjem deželnem zboru, ki obeta biti precej črn, prav lahko sprejeli tak tirolski šolski zakon! Saj klerikalci jasno kažejo, kaj in kako mislijo s šolo. Dr. Brecej je v Kanalu precej čisto povedal stremljenje klerikalcev gledé šole... Šola na Tirolskem seveda trpi vsled učiteljskega mežnarstva, kajti učitelj tam gori se imenuje mežnar-učitelj in niti ne učitelj-mežnar. Mežnar je prvo, in če je treba mežnariti, počiva šola. Saj že počaka! — V take razmere silijo goriški „krščansko misleči učitelji“. Pa so še za Tirolci! Kajti na Tirolskem so pred mesecem dnij stopili učitelji precej energično na dan, da se otresejo mežnarstva. Gibanje gre med njimi, da je nespodobno za učitelja biti mežnar ter prav v vsem biti odvisen le od nunca (vsako imenovanje je odvisno le od duhovniške volje), začeli so se pošteno boriti proti srednjeveškim razmeram v šoli in v učiteljstvu — „krščansko misleči“ na Goriškem pa bi radi zlezli v take razmere, katerih so se celo na Tirolskem že naveličali...

V četrtek se zberejo goriški „Tirolci“ v „Šolskem domu“ v Gorici. Vse je radovedno, kateri so in koliko jih bo. Nò, sile ne bo, kajti prepričani smo, da je v vsem goriškem

učiteljstvu toliko močij, da se nekaj „Tirolcev“ kar polzgubi med njimi. Ker pa se v vsakem stanu na svetu dobi kaka garjava ovca, tudi učiteljski ne more biti izjema. Naj torej živitistih par „Tirolčkov“! Zavedno učiteljstvo mora biti veselo, da se jih otrese.

Na c. kr. učiteljstvu v Kopru bo vpisovanje za šolsko leto 1907/08 dne 13. in 14. septembra od 9—12 pred- in od 3—6 popoldne. 16. septembra se prične na vadcici redni pouk in se začenjajo na zavodu vsprejemni, ponavljalni in zrelostni izpiti. — Ravnateljstvo c. kr. učiteljska.

„Slavnost“ odkritja Gregorčičeve spominske plošče v Rihembergu je končala z velikim porazom rihemberskih klerikalcev. Nikoli nismo mislili, da bo tak izid. Pa kdor seje veter, ta žanje vihar. —

Prva točka programa je bilo petje, jedina točka, katero se je nekaj slišalo in razumelo. Pri govoru župana Pavlice nastal je vihar. „Dol s klerikalci, živio Gregorčič“ in podobni klici so se neprenehoma slišali. Kaj je vsega natresel Pavlica z govorniškega odra svojim vernim, se ni slišalo. Živizganja ni bilo ne konca, ne kraja! Vihar se je podvojil pri Berbučevem govoru. Rihemberskih naprednjakov je bila nayoča dobra polovica. Lepo stevilce je bilo tudi vnanjih somišljenikov. Med govorom Berbučevim so začeli ti skupno peti „Hej Slovani!“ Grozen prizor za klerikalce! Berbuč nadaljuje svoj govor med hrupom in petjem, župan Pavlica se prijemlje za glavo, sin Andrej in Štrancar se spogledujeta, vse gleda napeto, kaj nastane! Nastala je nepopisljiva zmešnjava! Pesem za pesmijo se vrsti med Berbučevim govorom. Očka Pavlica pošlje svojega redarja, naj ustavi petje, a brez uspeha; sam gre med nje, da bi jih umiril, pa vse zastoj: petja le ni bilo konec! Prof. Berbuč je med tem v naglici zaključil svoj govor, katerega pretežna večina občinstva še slišala ni. Tudi nadaljno petje cerkvenih pevcov rihemberskih se ni slišalo. Ko so naprednjaki svoje pesmi sredi trga odpeli, odstranila se jih je skoro polovica ter z navdušenimi živio-klici na Gregorčiča odšla. Program slavnosti je bil uničen. Pač pa se je proti koncu mirno poslušalo nekatere vnanje zborove. Slavnost — če se sploh kaj takega zamore imenovati slavnost — je pokazala klerikalce v njihovej polnej nagoti. Jasno je kot beli dan, da je bila vsa prireditel pristranska od začetka pa do konca: do usodepolnega poraza. Vsa demonstracija se je uprizorila vsled tega prirediteljem, ki niti ob takih prilikah ne zmorej, da bi ne pokazali svojih strankarskih strasti. Določeno je bilo, da proslavi cela občina Gregorčiča, ne glede na stranke. Ali Štrancar je kmalu zasakal vso reč na klerikalno stran. Pevci v občini so se vadili, imelo je biti lepo slavje, nazadnje pa je naprednjake odvrnil ter odredil, da bo vsa slavnost klerikalna! — Tako nesramno delajo klerikalci z Gregorčičevim spominom! Vspehe tega odkritja si lahko pripnejo klerikalni prvaki na svoja prsa. Niso marali, da nastopijo z naprednjaki skupno na odru v proslavo spomina nesmrtnega S. Gregorčiča; ne tega, saj klerikalcem ni za slogo niti tam, kjer bi bila mogoča, njim je le pospeševanje razdora v občini menda najbolj pri srcu! Sramota takim slaviteljem slavnega pesnika!

Opomniti je, da je odkritju prisostvovalo večinoma domače občinstvo. Zunanjih ljudi — razven dveh ali treh zborov — skoro nič. Iz Gorice je bilo le par klerikalcev, zraven tega 6 do 8 bližnjih duhovnikov.

Čast rihemberskih cerkvenih pevcev so morali konečno rešiti nekateri zunanji pevci, ki so nastopili s par pesmimi, a izven programa. Najzabavnejše pri vsej prireditvi pa je bilo, ko nastopijo neki zunanji pevci na odru pod spominsko ploščo in začno: „Sinček sem na vasi bil, naj bo... Predolgo sem se zamudil, naj bo... Trgaj mi rožice, delaj mi pušeljce, če sem jaz fantič za te!“ Tako časte nampeč klerikalci Simona Gregorčiča! Slava jim!

Ubogri pesnik! Obrnil bi se v grobu, vstal ter mahnil po takih čestilcih!

Omeniti imamo še, da so naprednjaki — med njimi nekaj vrlih Tržčanov — zasidli vse prostore v hotelu „Ličen“, kjer naj bi se vršil nameravani koncert Gregorčičevih klerikalnih slaviteljev! A ti niso dobili več prostora v hotelu ter se na vse strani porazgubili. Žalostne „slavnosti“ še bolj žalosten konec. —

Shod poslanca Fona v Šempasu. — V nedeljo 1. t. m. je priredil državni poslanec Fon shod v Šempasu na zaprtem dvorišču žup-

nikove, od pokojnega Monarja podedovane
in sicer precej po blagoslovu.

Vdeležba je bila še precejšna, posebno
iz Oseka, Vitovelj in Ozeljana. Šempascev,
posebno pa Fonovih volilcev, se je vdele-
žilo prav malo. Skupna vdeležba je bila
približno 200 oseb.

Že pred shodom je bilo splošno go-
vorjenje, da bode g. poslanec o svojem
dosedanjem delovanju imel prav malo ali
nič poročati. In res je bil g. poslanec pra-
vičen, in je sam priznal, da ni mogel za
svoj volilni okraj dosedaj še nič storiti.
Zasedanje da je trajalo le malo. Časa in ta
čas da je bil določen večji del formalnostim,
in ed seboj nemu predstavljanju in
spoznanju poslancev, volitvi predsednika
in drugim, poslušalcem nerazumljivim oko-
listinam. Radi tega da ni mogel n o b e d e n
poslanec za svoje volilce nič storiti! Po-
četkoma svojega govora je razložil, iz koliko
poslanec obstoji sedanji državni zbor, kake
skupščine in klubi se v njem nahajajo i. t. d.
Potem je izvilkel iz žepa neko staro »Gorico«,
v kateri je menda ponatisnjen prestolni go-
vor ter pričel posamezne točke tega govora
čitati in že vrbacem znani klerikalni program
razlagati in pojasnjevati ter s prestolnim
govorom primerjati in prišel je do zaključka,
da se njih program s prestolnim govorom
skoraj povsem vjema. (Dobro jo je pogodil!!)
Seve da je posebno povdarjal, da je njih
program za krščansko vzgojo otrok in proti
svobodni šoli. Dalje je pripovedoval, da je
država zvišala melioracijski fond od 4 na 8
milijonov kron in da je obljubila prispevati
tudi za zavarovanje starih in onemoglih.

Pri tem je dunajskega župana dr.
Luegerja posebno hvalil in nad vse povi-
ševal. Rekel je, da je Lueger najbolj
moder in učen mož iz med vseh po-
slancev v državnem zboru. (Lepe pojme o
modrosti in učenosti ima g. For. Kako pa
je z njegovo modrostjo in učenostjo?)
Luegerjevo je zagotovil, da je on kot državni
poslanec vsakemu na razpolago in da je že
časnikih objavljeno, kje stanuje in da se
za vsaki dan dobi predpoldne v njegovem sta-
novanju. Ko ga je nekdo vprašal, kaj je
ukrenil glede suše, je bil v za-
dregi in je dal nato prav smešen in
nedostojen odgovor: »Kaj mislite, da
vam bodem jaz seno kupoval.«

Ves govor g. poslancev ni bil župniku
Grča nič prav po volji, ker je napravil na
poslušalce slab utis. Radi tega mu priskoči
Grča hitro na pomoč. Počel je g. Fona na
vse pretege hvaliti, kako da je skromen in
ponižen, da ni o sebi nič govoril in se v
svojem govoru niti omenil ni. (Je že vedel,
zakaj je bil tako skromen in ponižen!) Na-
čel je, kako se g. poslanec trudi za cesto
za gozda do državne ceste pri Šempasu,
kako skrbi za osušenje travnikov po Lijaku
in se sploh za svoje volilce silno žrtvuje.
(Oh grdi farbar Grča!) Radi tega predlaga
Grča, naj se poslancu izreče zaupanje in
pohvalo, kateri zahtevi so se pa samo ne-
kateri župnikovi privrženci odzvali. — In
potem je poslanec Fon, mogoče nevede,
pokvaril župniku veselje. Izjavil je namreč,
da je sicer vprašal nekega nižjega urad-
nika in potem referenta pri ministertvu
načrt omenjene ceste, da mu pa ni znano,
v kakšnem štadiju se ta zadeva sedaj nahaja,
in naj se prizadete občine same za to po-
vedajo in združijo. Potem so se stavila na
g. poslance še nekatera vprašanja. Odgovora
pa ni bilo mogoče razumeti, ker je bilo
nastalo govorjenje med poslušalci preglasno,
posebno pa, ker je med nekim vikarjem in
nekim drugo osebo nastal prav surov in
nedostojen prepir. — Sploh ni g. državni
poslanec napravil dobrega vtisa, pa tudi
sam se je lahko prepričal, da se je njegov
prvi shod slabo obnesel. —

Gorski volilci! — Javljamo volivcem v
gorah, da se nahaja njihov državni poslanec
Gregorčič v Kamniku v toplicah. Z
njim je mogoče govoriti vsako uro zjutraj.
Če se oglasi zadostno število volilcev (nad
100), ki mislijo s poslancem govoriti, se lahko
povezati poseben vlak iz Gorice do Kamnika.
Vlak sprejema gospa Klerikalna Komodnost!

Na pomoč! — Združeno z velikimi žrt-
vami smo si ustanovili narodno-napredni
klubki svoj list, »Svoboda«, kajti v kratkem
svojem delovanju po mestih, kjer živi slo-
venski dijaki, smo spoznali, da nam je treba
neke vezi, da nam brez lista ni mogoče do-
jeti pravega cilja, cij svobodnega naziranja
na prave naprednosti! Vsi, ki čutite v sebi

še iskrico ljubezni do slovenskega dijaka —
bodite pozdravljeni, zaupajte v nas, poma-
gajte nam, kajti kakršne moče si boste vzgojili,
takšne boste imeli. Vprašamo Vas, ali bi Vas
ne pekla vest, ko bi ob koncu življenja mo-
rali zreti, da mladina ni na pravi poti, da
je izgubljena, da nima moči in energije, da
bi lahko hodila po poti, katero ste nekoliko
ugledali Vi? Cilj naš je nad vse vzvišen,
delo naše bode trajno; pot, po kateri smo
začeli hoditi, je strma in trnjeva. Zatorej vsi
— kličemo Vas — pridite na pomoč na-
prednemu slovenskemu dijaku! Ne zatrite še
tega zadnjega upanja naprednega srednješolca,
ne pustite, da bi taval po temi, nevednosti in
gazil v blatu, temveč stojite mu gmotno na
strani, da bo vzvišeno idejo narodne napred-
nosti lahko oživil, dal tej misli dobrih
delavcev, da narodna naprednost ne bo izgi-
nila s slovenskih tal in da naši nasprotniki
ne bodo v resnici enkrat zapeli ob odprtem
grobu zadnjemu naprednjaku in svobodomi-
selcu: Blagor mu, ki se spotičje.... Ni treba,
da bi še posebej naglašali, da so ravno kle-
rikalni dijaki najbolj podpirani od duhovnikov
in njih ljudi, ker ti so že zdavnaj spoznali,
da je treba za vsako delo si vzgojiti moči!
To bi naj upoštevali naši gg. somišljeniki in
zatrdimmo Vam, da bi nas ne bilo strah, vzeti
enkrat na rame domovino slovensko in jej
biti voditelj! Brez nič — ni nič! Zatorej se
obračamo do Vas, naprednjaki vseh slovenskih
pokrajin, priskočite nam na pomoč, bodite
nam opora, na katero se lahko z mirno vestjo
zanašamo in opiramo! Na tak način bode
storili veliko kulturno delo! Tudi na Vas,
cenjeni tovariši, se obračamo z vljudno proš-
njo, da bi vam blagovolili poslati v povrnitev
stroškov vsaj 30 vinarjev, kar vsak gotovo
lahko stori. Tovariši — samopomoč je prva
in najboljša pomoč! Upamo, da nas glas ni
glas vprijočega v puščavi! V tej nadi Vas
pozdravljamo v svoji prvi številki. — (Vsi
darovi naj se blagovelijo pošiljati na naslov:
O. s. n. n. d., poste restante — Celje).

Vlada in »Südmarka«. — Vlada je dovolila
»Südmarki« efektno loterijo, in sicer prosto
takse. Efektno loterije se dovoljujejo v dobro-
delne namene. »Südmarka« pa nima dobro-
delnih namenov, marveč hoče Slovence gospo-
darsko in narodno uničiti. Sicer pravi »Süd-
marka«, da gre loterija v dobro obubožanim
rokodelcem in kmetom v nemških (!) planin-
skih deželah, toda to je le sleparija; denar
se porabi za uničevanje Slovencev. Odločbo
finančnega ministerstva za loterijo je podpisal
sam finančni minister Poljak Korytowski. Ker
je loterija prosta takse, je vlada darovala
3000 K (srečk bo 300.000 po 1 K) iz dr-
žavnih sredstev. Kakšen škandal. Poslanci,
zganite se!

O »čudežu« na Brezjah se še vedno govori
in piše. Pravijo, da je neko bolešno dekle,
ki trpi že dolgo časa, med mašo toliko okre-
valo, da je sedlo brez bergelj na voz. Taka
hipna ozdravljenja so čisto naravna reč. Vera
v kako sredstvo zaleže v slučajih več kot
sredstvo samo. Zdravniki to dobro vedo. Pri-
peti se tudi večkrat, da bolnik, ki ima veliko
zaupanje v kakega zdravnika, hipno začne
okrevati, kakor hitro je slišal tolažilno besedo
iz ust njegovih. »Slovenec« je priobčil celo
izpoved omenjene ženske; iz izpovedi gleda
histerija. Iz poročila seveda naj bi se spo-
znalo, da se je zgodil čudež, ali čudež izgine,
ako se pove, da bolezen dekleta ni izginila,
ampak le posamezni simptomi bolezni.

Klerikalci kujejo kapital iz čudeža. V
nedeljo je bilo na tisoče in tisoče ljudi na
Brezjah. Čudeža ta dan ni nobenega,
pač pa so prinesli tudi k nam v Gorico vest,
da je bilo v gneči neko dekle pomečkan
tako, da je umrlo.

Dva nemška burša. — Da je bil poglavar
slovenskih klerikalcev dr. Susteršič nemški
burša, je že znana reč. Sedaj je povedal ljub-
ljanski škof, da je bil tudi on nemški burša.
Povedal je to v Würzburgu v oštariji med
nemškimi klerikalnimi buršami. (Študiral je svoj
čas gori med njimi kot nemški burša.) Torej
obe glavi S. L. S. sta nemškutarski. Heil
S. L. S.!

Največja oseba v Gorici izgubila glavo. — Da
se pa te osebe ne bo iskalo zaman po ma-
gistratu, uradih, škofiji, povemo, da je strela
v soboto popoldne udarila v najvišji kip na
Attemsovi palači na Kornu, odbila kipu glavo,
katera je padla neki ženski skozi dežnik.
Lahko bi se pripetila nesreča. Prestrašena
je zbežala ženska pred najvišjo glavo.

Požar. — Včeraj ob 3. po noči je začela
goreti v Korminu Mavrova hiša. Zgorela je

mizarska delavnica in sosednji senik. Škode
je 14.000 K. Hiša je bila zavarovana.

Listina. — Raznim gg. dopisnikom:
Prihodnjič.

Trgovsko - obrtne in gospodarske vesti.

Izkaz posredovalnice slovenskega trgovskega dru-
štva »Merkur« v Ljubljani. — V službo se sprejme:
3 poslovodje mešane stroke, 3 knjigovodje in
korespondent, 1 kontorist za Kranjsko, 8 pomoč.
mešane stroke, 3 pomočniki specerijske stroke,
4 pomočniki manufakturne stroke, 4 pomočniki
železninarske stroke, 1 pomočnik modne in
galant. stroke, 1 kontoristinja za Ljubljano,
4 prodajalke, 8 učencev.

— Službe iščejo: 3 poslovodje, 3
knjigovodje in korespondenti, 3 kontoriste, 16
pomočnikov mešane stroke, 6 pomočnikov špe-
cerijske stroke, 6 pomočnikov manufakturne
stroke, 2 pomočnika železninarske stroke, 3
pomočniki modne in galant. stroke, 14 konto-
ristinj, 5 blagajničark, 8 prodajalk, 1 pot-
nik. — Posredovalnica posreduje za delo-
dajalce popolnoma brezplačno, za delojemalce
proti mali odškodnini.

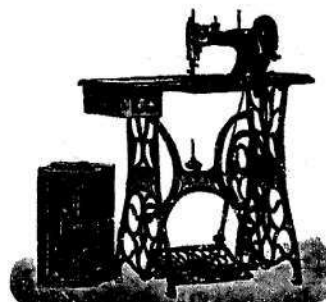
Cena mesu v Gorici se morda zniža. Na
municipij so bili povabljeni vsi mesarji, da
se tam kaj ukrene glede cene mesa. Izjavili
so, da za sedaj ne morejo storiti nič, hočejo
pa počakati dva prihodnja živinska trga, da
se spozna stalne cene mesa na trgu. Potem
municipij zopet skliče mesarje. — V občinski
mesnici, katero ima mesar Illicher, so znižali
ceno govejemu mesu prve in druge vrste za
8 vinarjev pri kg.

Razgled po svetu.

Žrtve manevrov. — Manevri zahtevajo
vsako leto obilo žrtv. Iz Dunajskega Novega
mesta se poroča o žrtvah 14. in 21. domo-
branskega polka. Na žrtvah je kriva tudi
strogost, ki ne pozna nobenega obzira ter sili
bolne vojake marširati naprej, dokler ne pa-
dejo in izdihnejo. Rezervist Krobušek se je
prijavil za bolnega, ali zdravnik je rekel, da
je zdrav. Revež je potem padel in v bolniš-
nici umrl. Istotako neki drugi drugi rezervist.
Pri 21. polku je padlo 80 mož. Pri 25. polku
se je zgasil bolnega rezervist Mihaliček.
Zdravnik ga je zavrnil. Mihaliček je padel,
zadet od solnčarice. Zapustil je 3 nepreskrb-
ljene otroke. Padli so še 3 rezervisti ter
umrli. Polk je bil 1. t. m. na potu od 3. ure
zjutraj do 3. pop. Onemoglo je 156 mož. —
Iz Celovca poročajo, da so vojaki streljali na
Radlju z ostrimi patroni. Ustreljen
je neki častnik 2. bosenskega
polka. Kljub strogi preiskavi se ni našlo
onih, ki so streljali z ostrimi patroni. — Do
2. t. m. je na manevrih umrlo 7 vojakov.
Vse je zadela kap na srce.

Narodna delavska organizacija v Trstu je imela
v nedeljo pop. shod pri Sv. Ivanu. Okoli
3000 ljudi je bilo navzočih. Prišlo je tudi
nekaj laških socialistov. Govoril je prvi pred-
sednik dr. Mandič. Že koj spočetka so hoteli
ti socialisti motiti zborovanje, kričoč: Abbasso,
nacionalisti sloveni! Potisnili so na to te raz-
grajate iz vrste. Jaklič je ostro obsojal nastop
socialistov. Govoril je potem zopet pred-
sednik ter reagiral na neki članek v »Lavo-
ratoru«, ki ga je pisal neki »compagno slo-
veno«. Socijalist Mihevc je govoril nekaj časa,
pa moral nehati. Škerlj je označil, kako po-
stopajo socialisti z drugimi govorniki. Dr. Ry-
bača je množica navdušeno pozdravila. Govo-
ril je lep govor. Med drugim je rekel, da

Pfaffovi šivalni stroji

so res najboljši za rodbinsko rabo, kakor
na pr. za šivanje, krpanje in umetno ve-
zenje. — Neprekosljivi za obrtne namene,
šivajo naprej in obratno, tiho in mirno
brez vsakega ropota. Jamčiva do 10 let.

Glavna zaloga in zastopstvo

SAUNIG & DEKLEVA V GORICI

Magistratna ulica števil. 1.

Imava v zalogi tudi šivalne stroje raznih drugih vrst in tovaren.

Cene zmerne, pogoji ugodni.

Slavno občinstvo je napravljeno, da pred nabavo šivalnega stroja zahteva cenik, kateri se pošlje zastoj in franke

vlada pokazuje, da se dosega vse s fizično
močjo in da ima le oni kaj, ki imponira.
Vladi hočemo pokazati, da znajo tudi Slovenci
rabiti fizično moč. Po shodu je korakala ve-
likanska množica proti mestu. Šli so proti
Nar. domu v imponantnem številu, policija pa
je po nepotrebnem zaprla ulico Stadion. V
bližini kavarne Volti di Chiozza se je nabralo
nekaj Lahončkov, ali jih je kmalu minila ko-
rajza pred slovensko množico. Prod »Nar.
domom« so zapeli Slovenci »Hej Slovani«!
Divjaški Lahi so šli zvečer proti Sv. Jakobu
ter kazali tam svojo kulturo z razbijanjem in
pretepom.

V Trstu so aretirali poštnega asistenta
Daniela Vukeliča iz Ogulina, ki je defraudiral
8000 K.

V Oporu v Španiji se je 29. avgusta vdrla
dvorana, v kateri je bilo vse polno občinstva,
ki je čakalo na razdelitev darov lista »No-
ticias«. 10 oseb je ubitih, 80 ranjenih.

Edison, ta ženjalni izumitelj na polju
elektrike, je nevarno zbolel na živcih. Že
delj časa sem je bolehal vsled brezspalnosti
in vsled glavoboli.

Razglas.

Občina Ajdovščina nameruje
še v tekočem letu graditi javen
vodovod. Delo je proračunjeno
nad 30.000 kron ter se bode
oddalo javnim potom.

Načrti in proračun ostanejo
na vpogled od 1. septembra
t. l. naprej v občinskem uradu
v Ajdovščini ob uradnih urah.
Županstvo v Ajdovščini
dne 1. septembra 1907.

Župan:
IG. KOVAČ.

Na stanovanje in hrano

sprejme uradniška družina

dve gospodični ali učenki.

Stanovanje je v bližini c. kr. uč-
teljišča in »Šolskega doma«.

Skrbno nadzorovanje, glasovir na
razpolago.

Naslov pove upravništvo tega lista.

Deklica

išče primerne službe

vešča je

slovenskega, nemškega, italijanskega in
tudi nekoliko hrvaškega jezika.

Izvišila je 5 ljudskih in 3 meščanske
šole v Ljubljani.

Naslov: Mar. Margon

Trnje pri Št. Petru, Notranjsko.

Pozor!

Novost!

„Union delicat pecivo!“

Z firmo naročnika; po 4, 10 in 20 vin. za prodajo. Gostilne, kavarne itd. dosežejo s tem velikanski uspeh delajo zase reklamo in dobijo 40% popusta. — Union vaniliziran sladkorni prašek kg 1 K 50 vin. Union piškoti za trgovce po 2 vin. za prodajo 150 za 2 kroni.

Razpošilja:

Tovarna za Union skladkor Kranj.

Lekarna Cristofolletti v Gorici.

ŽELODČNE KAPLJICE

z znamko sv. Antona Padovanskega.

(Varstvena znamka).

Zdravilna moč teh kapljic je neprekosljiva — Te kapljice vredijo redno prebavljanje, če se jih dvakrat na dan po jedno žličico popije. Okrepé pokvarjeni želodec, storé, da zgine v kratkem času omotica in životna lénost (mrtvost). Te kapljice tudi storé, da človek rajši je.

Cena steklenici 60 vin.

Cristofolletti jeva pijača iz kine in železa, najboljši pripomoček pri zdravljenju s trsknim oljem. Ena steklenica stane 1 krono 60 vin.

F. Podberšič,

avtariz. kamnoseški mojster, Gorica, Tržaska ulica št. 17.

Priporočila

slavnemu občinstvu za bližajoči se vseh vernih duš dan

svojo bogato zalogo

različnih nagrobnih spomenikov, bodisi priprostih ali finih iz kraškega kamna najboljše vrste za 15 K in više. V zalogi ima tudi razne kamenite plošče, umivalnike za kuhinje, žlebe itd. itd.

Sprejema in izdeluje vsakovrstna kamnoseška in v strugarško stroko spadajoča dela po prav zmernih cenah.

Orožja — municije, predmeti za lov, dinamične patrone.

Zaloga šivalnih strojev in dvokoles različnih sistemov. Lastna delavnica in popravilnica orožja dvokoles in šivalnih strojev.

Kerševani & Čuk

v Gorici

Stolni trg št. 9.

Žene!

Ako trpite na strjenju krvi in na podobnih boleznih, tedaj pišite na P. Ziervas-a, Kalk 244 pri Kolinu ob Reni.

Nekatera od sto in sto zahvalnih pisem:

„Gospa B. iz W. piše: Lepa hvala! Vaše sredstvo je učinkovalo že 5. dan.“

Gospa L. v M. piše: „Priporočala bom vsakomur Vaše izvrstno sredstvo ter ne bom sama nikoli brez njega.“

Arhitekt S. v M. piše: »Za izbrano postrežbo se zahvaljujem. Pri moji ženi je Vaše sredstvo že po 3-dnevni rabi brez bolečin učinkovalo.“

Proti pošiljavi 1 marke nemške veljave (tudi v znamkah) pošljem knjigo: „Motenje perjode“ spisal dr. Med. Levis. — Pojasnila brezplačno.

Za odgovor naj se priloži znamko.

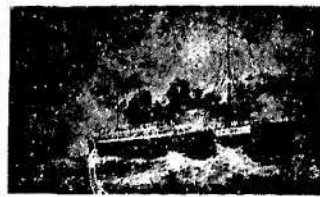
Odlikovana pekarija in sladčičarna

Karol Draščik

v Gorici na Kornu v (lastni hiši)

zvršuje naročila vsakovrstnega tudi najfinerejega peciva, torte, kolače za birmance in poroke, odlikovane velikonočne pince itd.

Prodaja različna fina vina in likerje na drobno ali v originalnih butelkah. Priporočila se slavnemu občinstvu za mnogobrojna naročila ter obljublja solidno postrežbo po jako zmernih cenah.

Samo 6 dni

Havre-New York

vozijo zanesljivo najhitrejši brzoparniki Francoske prekomorske družbe.

Edina najkrajša črta čez

Bazel, Pariz in Havre v Ameriko.

Veljavne vozne listke

in brezplačna pojasnila daje samo

Ed. Šmarda,

oblastveno potrjena potovalna pisarna

v Ljubljani, Dunajska cesta 18,

v novi hiši „Kmetске posojilnice“, nasproti znane gostilne pri „Figovcu“.

Denar prihrani, kdor kupi izgotovljeno pohištvo pri

Ant. Breščak-u

v Gorici,

v Gosposki ulici št. 14 (v lastni hiši)

kateri ima v zalogi najbogatejšo izbero pohištva vseh slogov za vsak stan, priprostega in najfinejšega izdelka.

Daje tudi na obroke.

Lastna delavnica za tapecirano pohištvo.

Cene brez konkurence.

Različno pohištvo iz železa, podobe na šipe in platno, ogledala, žima in platno.

Najvišja odlika „GRAND PRIX“ na svetovni razstavi v St. Louis 1904.

Zahtevajte le

Globus čistilni — ekstrakt

kakor kaže podoba,

ker ponuja se ničvredna posnemanja.

Jedini izdelovalec Fritz Schulz ml. ake. društvo na Lipskem in Eger.

„Goriška ljudska posojilnica“

vpisana zadruga z omejenim jamstvom.

(V lastni hiši, Gosposka ulica št. 7, I. nadstr.) — Telefon št. 79.

Račun pošne hranilnice šte. 337.315.

Vsled sklepa skupne seje načelstva in nadzorstva z dne 12. marca 1907. se:

Hranilne vloge obrestujejo po 4 1/2 %. Stalne vloge od 10.000 kron dalje z enoletno odpovedjo po dogovoru. Rentni davek plačuje posojilnica sama.

Hranilne vloge se sprejemajo od vsakogar.

Posojila dajejo zadrugiščnikom na vknjižbe po 5 1/2 %, na varščino ali zastave in na menjice po 6 %.

Glavni deleži obrestujejo koncem leta po 5 1/2 %.

Stanje 31. dec. 1906.: Zadrugiščnikov 1823 z deleži v znesku 104.790 kron. — Hranilne vloge: 1.675.188-82. — Posojila: 1.617.190-37. — Reservni zaklad: 82.382-63. — Vrednost hiš: 112.328-—

SVETOVNO ZNANI

BRATOV BRANCA V MILANU

FERNET-BRANCA

jedini lastniki načina za izdelovanje,

je najbolj učinkujoča želodčna grenčica sveta!

Neizogibno potrebno v vsaki družini!

Dobiva se v vsaki boljši delikatesni trgovini in v vsaki kavarni

Se dobiva v vseh lekarnah.

Najboljše zdravilo proti

Se dobiva v vseh lekarnah.

REVMATIZMU in PROTINU

je liker Godina

izdelan v Trstu v lekarnah Rafael Godina, lekarna „Alla Madonna della Salute“ pri Sv. Jakobu; Josip Godina, lekarna „All' Igon“, Via del Farneto 4.

sema steklenice K 148. In Trstu se ne razdeljuje manj nego 4 steklenice proti povzetju ali naprej poslanim zneskom K 17— prosto pošiljane.